

Remiss En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter SOU nr 43 2023

Region Skåne har beretts möjlighet att lämna synpunkter på ovan rubricerat betänkande.

Region Skåne vill framföra följande synpunkter.

Inledning

Utredningen föreslår att Bolagsverket ska ansvara för att tillhandahålla ett system för samordnad registerkontroll i samband med offentlig upphandling och vid ansökan om att delta i ett valfrihetssystem. Den samordnade registerkontrollen ska vara tillgänglig för aktörer som tillämpar upphandlingslagarna, valfrihetslagarna eller ersättningslagarna och för behöriga myndigheter från andra länder inom EU/EES-området. Dessa aktörer ska dels kunna begära en kontroll i samband med tilldelning av ett kontrakt eller godkännande av en sökande, dels vid uppföljning av kontrakt eller ramavtal som tecknats efter en upphandling eller efter inrättandet av ett valfrihetssystem.

Region Skåne ser positivt på förslaget om en sammanhållen registerkontroll som kommer leda till bättre kontroll av anbudsgivare och uppföljning av avtalade leverantörer samt vara ett led i ytterligare begränsning av att offentliga medel tillfaller kriminella aktörer.

Bolagsverket som samordnande part ses som positivt då de är den part som redan innan införande av den samordnade registerkontrollen har störst tillgång till den mängd uppgifter som krävs för kontrollen. Bolagsverkets framtagande och analys av kontrolluppgifterna effektiviserar arbetet med kontroll av uteslutningsgrunderna och uppföljning av dessa under avtalstiden samt minimerar riskerna med att uppgifter som inte är relevanta sprids till fler parter än nödvändigt.

Region Skåne önskar dock att utredningen även berör de två områden som följer.

Datum

Utredningen problematiserar inte att den föreslagna registerkontrollen som bygger på lagförda domar i sin tur förutsätter att begångna brott utreds och lagförs. Region Skåne saknar ett resonemang om aktuell situation avseende utredning av polisanmälningar angående föreslagna brottsrubriceringar. För Region Skånes del är det av stor betydelse att Försäkringskassan och Inspektionen för vård och omsorgs polisanmälningar som rör bolag och privatpersoner inom vård- och omsorg utreds av polis och leder till åtal, när skäl så föreligger. Om polisanmälan inte utreds i tillräcklig omfattning blir ett register för leverantörskontroll baserat på domar, tandlöst.

Vidare saknas det förslag i utredningen avseende anpassningar till möjligheter för informationsutbyte inom EU i brottsbekämpande syfte, något som exempelvis justitiedepartementet behandlar i sin utredning om informationssystemet för VIS. Rörlighet över landsgränser gäller även företag.

Nedan följer kommentarer till kapitel där Region Skåne önskar framföra synpunkter.

5. Bolagsverket ska tillhandahålla ett system för samordnad registerkontroll

Region Skåne tillstyrker utredningens förslag att Bolagsverket ska ansvara för uppgiften att tillhandahålla system för samordnad registerkontroll. Regionen ser fördelar i att en myndighet har det totala ansvaret. Avseende framtida uteslutningsgrunder skulle Region Skåne vilja se att även kvalitetsbrister som uppmärksammas hos leverantörer, av myndigheter med tillsynsansvar så som Inspektionen för vård och omsorg, tillförs registret.

6. Vad bör kontrollen omfatta

6.1 Kontrollen ska endast omfatta uppgifter i befintliga svenska myndighetsregister

För att det ska vara möjligt att ta fram ett automatiserat system som kan hantera ett stort antal förfrågningar är det nödvändigt att begränsa de uppgifter som kontrolleras. När det gäller vilka uppgifter som ska kunna kontrolleras vid en samordnad registerkontroll har utredningen utgått från de obligatoriska och valfria uteslutningsgrunder som framgår av upphandlingslagarna och LOV.

Region Skåne instämmer i utredningens bedömning att omfattningen av kontrollen i första skedet ska avgränsas till de uppgifter som är relevanta för att fastställa om uteslutning ska ske på grund av brott, obetalda skatter och socialförsäkringsavgifter eller kvalificerade ekonomiska svårigheter och endast omfatta uppgifter i befintliga register. Dock avseende framtida uteslutningsgrunder skulle Region Skåne vilja se att även kvalitetsbrister som

Datum

uppmärksammas hos leverantörer, av myndigheter med tillsynsansvar så som Inspektionen för vård och omsorg, tillförs registret.

6.2 Kontroll av brott

Upphandlingslagarna och LOV hänvisar direkt till de EU-rättsakter som räknas upp i upphandlingsdirektiven avseende vilka brott som ska eller får leda till uteslutning. Utredningen konstaterar att det inte är möjligt att skapa en lista som exakt motsvarar de gärningar som framgår av upphandlingsdirektiven. Utredningen bedömer däremot att det är möjligt att fastslå vilka brott som enligt svensk rätt potentiellt ska leda till uteslutning. Det är därmed möjligt att begränsa kontrollen i belastningsregistret att endast avse dessa brott och på så sätt minska det integritetsintrång en kontroll leder till.

Utredningen konstaterar dock att det i flera fall kommer vara nödvändigt att analysera enskilda domar för att fastställa om det finns skäl för uteslutning enligt upphandlingslagarna eller LOV. Utredningen föreslår därför att Bolagsverket ska göra en initial bedömning av de domar som identifieras vid kontroll i belastningsregistret. I det fall det inte finns skäl för uteslutning ska Bolagsverket inte lämna ut uppgift om domen till den upphandlande myndigheten eller enhet som begärt kontrollen. Region Skåne står bakom utredningens förslag att Bolagsverket ska ansvara för initial bedömning av domar som identifieras vid kontroll i belastningsregistret.

Region Skåne konstaterar dock att det även för upphandlande myndigheter eller enheter kommer krävas en inte obetydlig arbetsinsats för att bedöma relevans av domar. Offentlig upphandling syftar till att skapa goda affärer och effektivt nyttjande av skattemedel. Ökad administration riskerar leda till längre handläggningstider och därmed fördröjt upphandlingsarbete. Omfattningen av den ökade administrationen bör därför utredas vidare.

6.2.7 Vilken personkrets bör kontrollen i belastningsregistret omfatta?

Region Skåne instämmer i utredningens bedömning avseende vilken personkrets kontrollen i belastningsregistret bör omfatta men bör utvidgas till att även omfatta verksamhetschef och medicinskt ansvarig. Vidare önskar Region Skåne att registret i ett andra skede även ska kunna användas för att göra en fullständig ägar- och ledningsprövning så som SOU Ordning och reda i välfärden 2016:78 föreslog. Då är det av stor vikt att även verksamhetschef och medicinskt ansvarig kan kontrolleras.

6.3 Kontroll av obetalda skatter och socialförsäkringsavgifter

Region Skåne anser att bör byts ut mot ska, i övrigt tillstyrks förslaget.

Datum

6.4 Kontroll av övriga uteslutningsgrunder

Region Skåne anser att ordet bör byts ut mot en mer tvingande inriktning.

8. En ny förordning om samordnad registerkontroll i samband med upphandling

Region Skåne är enig och ställer sig bakom remissförslaget om ett införande av en samordnad registerkontroll för att bistå upphandlande myndigheter och enheter med den kontroll som ska, alternativt får, ske enligt upphandlingslagarna och valfrihetslagarna. Vidare att Bolagsverkets uppgift att tillhandahålla ett system för samordnad registerkontroll ska regleras i en ny förordning – Förordningen om samordnad registerkontroll i samband med upphandling.

Regeringen har anfört att ansvaret för att analysera domar ligger på den upphandlande myndigheten eller enheten. Införandet av den samordnade registerkontrollen gör det dock möjligt att överföra en del av ansvaret för bedömningen av domar till Bolagsverket. Utredningen anser att det finns flera tungt vägande skäl för att utnyttja denna möjlighet. Utredningen bedömer vidare att det från ett samhällsekonomiskt perspektiv är betydligt effektivare om en så stor del som möjligt av den nödvändiga bedömningen utförs av Bolagsverket. Förslaget innebär ökad administration samt längre handläggningstid med fördröjning i upphandlingsarbete och överprövningsprocesser vilket ger följden av minskat fokus på målsättningen i att skapa goda affärer och effektivt nyttjande av skattemedel. Således bör Bolagsverket hantera hela uppdraget från att tillhandahålla en samordnad registerkontroll till att fastställa relevansen av en eventuell dom. Vidare är det av vikt att resursfrågan utreds ytterligare då det finns risk för fördröjningar i handläggning av förfrågningar.

11.1.2 Regeringen har föreslagit att LOV ska upphävas

Region Skåne avvaktar ställningstagande på grund av att beslut enligt lagrådsremiss inte verkställts.

13.3.2 Finns rättsliga förutsättningarna för en begränsning av antalet underleverantörsled?

Region Skåne delar inte utredningens slutsats om antalet underleverantörsled när det gäller icke direktivstyrda upphandlingar. Det medicinska ansvaret kan inte, ej heller får det förskingras genom att antalet underleverantörsled inte regleras. Ansvarskrävande av medicinskt ansvar gentemot patienten och beställaren måste vara entydigt och tydligt reglerat vilket utredningen behöver ta hänsyn till.

Datum

13.3.3 En begränsning av antalet underleverantörsled bör inte införas

Se även 13.3.2. Region Skåne anser att förslaget ”andra åtgärder än en begränsning av antalet led övervägas” är för vagt hållet och att hänskjuta frågeställningen till något annat sammanhang är otillfredsställande.

Finansiering från befintliga anslag genom ett schablonavdrag (s. 363)

Region Skåne tillstyrker inte sista delen av den föreslagna finansieringslösningen då en neddragning av allmänna bidrag får en negativ påverkan på Sveriges regioner i en ekonomisk ansträngd situation.

Carl Johan Sonesson
Ordförande

Lars-Åke Rudin
Regiondirektör